

"מה אש"ב"

"כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם"

גיליון 68

פרשת ויקהל (שבת פרה)

אוצר הפרשה

ת"א	הדה"נ	מוצ"ש	ר"ת
17:34	18:25	19:09	

הצלת יהודי

"ויהי כאשר קרב אל המחנה וירא את העגל ומחלת ויחר אף משה וישלח מידו את הלוחות וישבר אותם תחת ההר" משה רבינו יורד מהר סיני עם הלוחות הברית, רואה את העגל הזהב ומחליט לשבור את הלוחות, שואלים רבותינו הקדושים: מדוע משה רבינו שבר את הלוחות? נכון שהם עשו את העגל ולא מגיע להם את הלוחות, אז תניח אותם במקום צנוע עד שהם יחזרו בתשובה או מקסימום תגנוז אותם בתוך אדמת ההר בדרך כבוד אבל מדוע לשבור? **התשובה היא שמשה רבינו שמע מהקדוש ברוך הוא:** "לך רד כי שחת עמך סרו מהר מן הדרך", אם כן, עליו להזדרז ולרוץ אליהם, כשהוא הגיע לשם – ראה את העגל, וכעת חובה עליו להפריש אותם מהחטא החמור של עבודה זרה ולהפסיק את המחולות של עם ישראל, באותו זמן הלוחות היו בידיו והם ביו כבדים, אם הוא ירוץ כאשר בידיו הלוחות – הריצה תתמהמה ובינתיים יכשלו עוד יהודים בעגל, לכן מה עשה משה רבינו? הוא השליך את הלוחות מידיו כדי שהוא יוכל לרוץ מהר יותר ולהציל יהודי נוסף מהחטא! **אולי תניח אותם בצד ואז תתחיל לרוץ?** לא! בין להניח אותם בצד לבין לזרוק אותם מהיד חולפת שניה נוספת (של ההנחה עצמה) בינתיים יהודי נוסף עלול להיכשל וכדי להציל אותו מוטב אפילו לזרוק את הלוחות הברית! מכאן נדון במקרה הבא – אדם שרואה יהודים העומדים לעשות עבירה כגון: שהולכים לחלל שבת, ובדיוק באותו זמן ידיו אוחזות ספר תורה, וכעת ביכולתו לרוץ ולהציל אותם מחילול השבת, מה עליו לעשות? להניח בדרך כבוד את הספר תורה ואז לרוץ או להשליך את ספר התורה מידו? פוסקים התוספות דבר מבהיל – שעדיף שישליך מידו את הספר תורה כדי שימחר לרוץ ולהציל את אותם יהודים מעבירה מאשר שיניח ויתמהמה מעט! וכמו שעשה משה רבינו! **עלינו ללמוד מכאן עד כמה חשוב להימנע מעשיית חטא וכמה גדולה המעלה של מי שמציל יהודים מלחטא! וכמו שכתוב בזוהר הקדוש:** שאין חביב לפני בורא יתברך כמו מי שזכה את הרבים! **ובעניין זה ישנו סיפור מדהים שארע בשנת תשע"ו עם אחד מגדולי ישראל המפורסמים – נכדת הצדיק ילדה תינוק בבית החולים והוצרכה להישאר שם גם ביום השבת,** הרב רצה לבקר אותה, ולכן במהלך השבת החליט לצעוד רגלית אליה, והנה, כאשר הוא הגיע אל בית החולים, פנה אל מחלקת יולדות ושאל את הפקידה: "סליחה, באיזה חדר נמצאת פלוגי?" "רק רגע אמרה הפקידה, ומיד הקלידה את שם היולדת במחשב, הרב בראותו כך הזדעק: "לא!! אל תיגעי במחשב! שבת היום! זה חילול שבת!!" תוך כדי שהוא תופס את ראשו בשתי ידיו, ואחר כך את הזקן שלו ואמר בכאב: **"כל חיי אני מזכה את הרבים שישמרו שבת, והנה היום אני מחטיא את הרבים, שהרי חיללת שבת בגללי! אוי לי ואוי לנשמת!"** הפקידה ניסתה להרגיע אותו: "הרב, תירגע" "מה תירגע? חילול שבת!!" ענה הרב בצער, "הרב תירגע, אני ערביה! זה בית חולים דתי פה!" כאשר שמע זאת הרב הוא החל לנשום עמוק: "הו...הו... ערביה! הו, איזה יופי" **ואז אמר בשקט: "פעם ראשונה בחיים שלי שאני שמח לראות ערבייה!"** ניתן ללמוד מכאן את הזהירות והחשש הגדול שיש לרב מכך שיהודי יחטא, אם זה היה קורה לאדם אחר, יתכן שהוא לא היה כל כך מתרגש ואומר לעצמו: "מה אני יכול לעשות?" או "אני לא אמרתי לה, היא עשתה לבד..." אבל אצל הצדיק, היראת שמים שלו והרצון להציל יהודי מהחטא – בוערים! הוא מרגיש בלב עד כמה חמורה העבירה ולכן הוא לא התבייש לנסות ולמנוע מיהודי נוסף מלעבור עבירה, אחים אהובים – כך עלינו להתחזק לא רק בידיעה אלא גם בהרגשת הלב עד כמה חשוב להציל יהודי מחטא ולזכות את הרבים לעשות את רצון אבינו שבשמים!

עו"ת "מה אש"ב"

הרה"ג יוסף חיים עדני שליט"א רב ומו"צ בבית הוראה "יביע אומר"

"דיון הלכתי"

יש לחקור מה הטעם שמברכים ברכת האילנות רק על אילנות ולא על ירקות?

הטעם שאין מברכים על אילני מאכל ולא על ירקות, הוא משום דעיקרה של הברכה היא מתן שבח להשם יתברך, שלא חיסר בעולמו כלום, וברא בו בריות טובות ואילנות טובות ליהנות בהן בני אדם, והיינו שברא בעולמו אפילו דברים שאין בהם הכרחיות לחיי האדם, כמו פרי האילנות, ולכן אין מברכים ברכה זו על זרעים וירקות, **שהם קצת הכרחיים.** (ערוך השולחן סימן רכו' ס"א). **ועיין בפרי מגדים שכתב מלשון הרמב"ם** וראה אילנות פורחות, משמע דזרעוני גינה אין מברכים, **ועיין בתורת חיים סופר** (סק"ב) **שכתב הטעם** שלא נתייבשו בחורף, ואין מברכים על דבר שמתחדש, כמו אילנות שהעלים נושרים ואח"כ מתחדשים ופורחים.

ומה שכתבו התוס' (ברכות לז') בביאור ברכת בורא נפשות, דבורא נפשות וחסרונם, היינו כמו לחם ומים, שאי אפשר בלא הם. ועל כל מה שבראת להחיות בהם נפש כל חי, היינו כל מה שבעולם שגם אם לא בראם יכולין העולם לחיות בלא הם, ולא בראם כי אם לתענוג בעלמא, כמו תפוחים וכיוצא בזה. **על כורחך, יש ליישב,** דשלוש דרגות יש בזה, ופירות העץ הם דרגא ג', והם פחות הכרחיים, וגבראו בעיקר בשביל הנאת האדם. **ודייקא נמי שבפירות העץ רובם ככולם הם מתוקים** (לתענוג) מה שאין כן בירקות. (ילקוט יוסף פסח כרך א' דיני ברכת האילנות הערה א').

עו"ת – מהלכות "ברכת האילנות"

ממתי מתחילים לברך ברכת האילנות?

השולחן ערוך (סימן רכו) כתב היוצא בימי ניסן ורואה אילנות שמוציאים פרחים, מברך "ברוך אתה וכו'. שלא חיסר בעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובות ליהנות בהם בני אדם", ותיקנו ברכה זו לפי שהוא עניין שבא מזמן לזמן באופן מחודש, שאדם רואה עצים יבשים שהפריחים הקב"ה, ואינו מברך ברכה זו אלא פעם אחת בשנה ולא יותר, (חזו"ע פסח עמ' י').

האם צריך לברך על אילנות שמחוץ לעיר או בתוך העיר?

טוב לברך ברכת האילנות על אילנות הנטועים בגינות ופרדסים שמחוץ לעיר, ומכל מקום אין זה מעכב, ולכן אם קשה לו לצאת אל מחוץ לעיר מסיבת טירדה או חולשה, ומכל שכן מפני חשש ביטול תורה, יוכל לברך ברכת האילנות גם על אילנות שבתוך העיר, (שם עמ' יב').

הרוצה לברך ברכת האילנות על אילני סרק האם יכול?

אין לברך ברכת האילנות אלא על אילנות של מאכל, אבל על אילני סרק שאין מוציאים פירות אין לברך, **ומ"מ אם עבר וביקר** על אילני סרק לא יחזור לברך כשרואה אילני מאכל. (שם עמ' יג' ובהערה ח' – חזו"ע ברכות עמ' תנח"תנטי).

האם אפשר לברך ברכת האילנות בלילה?

פשוט שאפשר לברך ברכת האילנות גם בלילה לאור החשמל, כשמבחין באילני דמלבלבי, (שם עמ' יא' חזו"ע ברכות עמ' תס').

באר יצחק

הגאון הגדול הרב יצחק לוי שליט"א רב העיר נשר

אישה שלא הספיקה לברך ברכת האילנות בחודש ניסן, האם יכולה לברך בחודש אייר?

אמנם בתלמוד נאמר: היוצא בימי ניסן וראה אילנות שמלבלבים (שמוצאים פרח), אומר ברוך שלא חיסר בעולמו כלום וכו', וכן נפסק בלשון זה בשולחן ערוך.

מכל מקום לאו דווקא בחודש ניסן לברך ברכה זו, רק שבדרך כלל עיקר הבלבול הוא בחודש ניסן, והברכה היא כל עוד הבלבול קיים, כלומר שעדיין יש פרחים על העצים, אבל לאחר שנושר הפרח, וכבר יש פרי על העץ, אי אפשר לברך יותר.

אך מי שלא בירך בחודש ניסן ברכת האילנות, ועכשיו בחודש אייר רואה אילנות עם פרחים (ומצוי עדיין בימים אלו לראות פרחים בעצי זיתים, או בעצי רימונים, וכדומה), יכול לברך ברכת האילנות בשם ומלכות, ואפילו אם באילן כבר התחילו לגדול חלק מפירותיו, אם יש בו עדיין פרחים, מברך עליו ברכת האילנות, וכן העידו על הגאון רבי משה פינשטיין שבירך ברכת האילנות בחודש אייר תשי"ג.

והוא הדין גם לחודשים סיון ותמוז, שאם ימצא אז לבלבול באילנות, יכול לברך ברכת האילנות בשם ומלכות.

מוסר מהפרשה

מרח רבינו הרה"ג הרב **יפת טייירי שליט"א גדול רבני תימן**

"לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת" איתא בספרים הקדושים, שאף על פי שאש של הגיהנום נכבית בשבת, אך מי שמחלל את השבת מדליקים את הגיהנום במיוחד בשבילו כדי לעונשו, וזה שמזהירה התורה, שלא יגרמו ע"י חילול שבת שיבעירו את אש הגיהנום בשבילו.

עוד אמרו חכמינו ז"ל, כי חטא חילול שבת, גורם לשריפות ח"ו, וזה מה שמרמזת התורה, שלא תגרמו שיבערו אש במושבותיכם, בגלל יום השבת, שמחללים את השבת ח"ו. **וכמו"כ אם נזהרים מלחלל את השבת, זה גורם שלא יהיו שום שריפות בביתנו.** עוד מרמזים בספרים הקדושים, שבשבת קודש יש להימנע במיוחד מלהבעיר את אש המחלוקת, שאז בני אדם מצוין בבתי כנסת, ואינם טרודים במלאכתם, והיצר הרע מוצא לו מקום דווקא ביום קדוש כזה להלהיב את האנשים לוויכוחים ומחלוקת ח"ו, **וזהו שאמרה התורה לא תבערו אש... ביום השבת.**

"אשר צוה ה' לאמר" רמז שיש לפרסם עושי המצווה שנודרים ונודבים לצורכי דברים שבקדושה, אע"פ שבשאר צדקה יש ליתן בסתר, אך בצדקה לצורך מצוה יש לפרסם.

"מזבח הקטרת" למה נקרא "מזבח", שעל ידו זובחים את היצר הרע.

עו"ת מבית ההוראה

"יביע אומר"

התנא דבי נשיאה מורינו הרה"ג **אהרן בושבול שליט"א**

אשה שכבר למעלה מ-4 שנים מתפללת שחרית ומנחה מדי יום ופעם אחת נאנסה ולא התפללה תפילת שחרית, האם חלה עליה חובת תשלומים?

כן.

אני ואשתי גרים בדירה שכורה. לאחרונה אשתי ניקתה את הכיריים במסיר שומנים 'סנט מוריץ' ואחד המבערים בכיריים נהרס, האם עלי לשלם על כך לבעל הדירה?

בהלכה כתוב ששוכר חייב לשלם בפשיעה, גניבה ואבידה. לכן ודאי שחייב לשלם (אא"כ הכל קרה תוך כדי שימוש רגיל).

האם מותר להחזיר כבד חי למקפיא?

מותר כל עוד לא עברו 72 שעות בהן לא היה קפוא, ושעות אלה מצטרפות מרגע השחיטה.

ואם עברו 72 דקות - אסור לבשלו אחרי הצלייה אלא לאכלו צלוי בלבד.

שיעורי תורה המתקיימים על ידי

הרה"ג **יוסף חיים עדני שליט"א**

בעיר בת-רם

מוסר ופרשת שבוע - ביום חמישי בשעה

20:30 ברח' החלוצים 10

בעיר ראשון- לציון

יום שבת

13:30 - 15:30 גמרא והלכה

רח' לוח 30 בבית הכנסת "מנוחה ונחלה".

17:10 - 18:05 הלכה ומוסר

בבית הכנסת "רבי מאיר בעל הנס" רח' התפוז 14.

אליבין - בשעה 20:00

לשאלות כדיני טהרת המשפחה, ובדיקת מראות, שמתוה בדרכו של מן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל שעל יד:

בית הוראה "יביע אומר"

בפלאפון - 050-4162455

ניתן להעביר מראות - לרח' שבזי שלום 7 שכונת נחלת יהודה ראשון-צ"ל

העלון לעילוי נשמתם של

יצחק בן מרובה/ עמרם בן שלום/ יהודה בן יעקב ויצחק/ ר' שלמה בן יוסף מתוקן ז"ל

העלון מוקדש להצלת **סלג טל אלפסי הי"ד**, יזכה לריבוי במעשה ידיו אמון!

לרע בר קיימא - אלימור בת ציפורה - גל בת יעל. להצלתה בכל העניינים - חיים בן מרים, מיטל בת ציפורה, נאור בן מיטל, אליי בת מיטל, ירין שרה בת מיטל.

בכל ענין הקשור לעלון, או להזמנת שיעורי תורה של הרה"ג **יוסף חיים עדני שליט"א** יש לפנות ללייזר **052-8964659**

העלון להצלת כל התורמים והמסייעים -

אופק מלכי הי"ד, הדר בת מיטל, יקיר עדני הי"ד, ר' דניאל דניאלי הי"ד, יגאל קרול הי"ד, ר' אמרים מחפוד הי"ד, וכל התורמים בעילום שם!

העלון בהוצאת דפוס "מגמרף" הרצל 6 ראשון-צ"ל - שיוכו להצלתה וברכה, וכל הישועות אמון!

רב מורשה ומוסמך מהרבנות הראשית לישראל"

לעריכת חופה וקידושין הרב יוסף חיים עדני שליט"א

להזמנות בטלפון - 0504162455

בס"ד

מחפשים לתעד רבנים מרגשים?

מיטל מלכה-צלפת סקצונות המתמחה בצילומי הרצון, חלוקה, ילדים, ביל שנה ומשפחה בטבע במחירים נוחים.

יחד ניצור תמונות מלאות רגש, אהבה וזיכרונות שישארו אתכם לכל החיים.

לתיאום - 0526654805

